

Ksenofont Ilakovac

Prirodoslovno-matematički fakultet, Sveučilište u Zagrebu

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti

## RIKO ROSMAN (1927. – 2008.), ISTAKNUTI HRVATSKI ZNANSTVENIK

Dana 2. kolovoza 2008. godine preminuo je Riko Rosman, redoviti profesor u miru Arhitektonskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i redoviti član Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Razredu za matematičke, fizičke i kemijske znanosti. Svojim znanstvenim radom u području građevinskih čeličnih i armiranobetonskih konstrukcija, njihovih statičkih i dinamičkih svojstava, njihovih odziva na seizmičke aktivnosti te metoda za osiguranje njihove pouzdanosti u raznim uvjetima poznat je u našoj zemlji i svijetu. Njegovi se radovi i rješenja proučavaju i primjenjuju, među inim zemljama, i u SAD-u, u Kini i Japanu.

Riko Rosman rodio se 1927. godine u Ljubljani, maturirao 1946. godine u Zagrebu, gdje je 1954. i diplomirao na Građevinskom odsjeku Tehničkog fakulteta.

Godine 1955. otpočeo je rad kao konstruktor u tvornici „Metalna“ u Mariboru, ali već od 1956. godine radi kao asistent na Katedri za betonske konstrukcije Arhitektonskog, Građevinskog i Geodetskog fakulteta, gdje se posvećuje nastavi i znanstvenom radu. Područje njegova znanstvenog rada bili su statički proračuni i konstrukcije armirano-betonskih objekata. Zaklada *A. v. Humboldt* dodijelila mu je jednogodišnju stipendiju školske godine 1960./61. tijekom koje kraće vrijeme radi na Visokoj tehničkoj školi Sveučilišta u Münchenu u području visokogradnje i naprezanja zidova s nizovima otvora. Na Visokoj tehničkoj školi Sveučilišta u Münchenu postiže doktorat tehničkih znanosti 1961. godine na području naprezanja zidova s nizovima otvora.

Njegov posebno uspješan nastavni i znanstveni rad odrazio se u br-zom napredovanju u nastavna zvanja. Godine 1962. izabran je za hono-

rarnog nastavnika na Građevinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, a na Arhitektonskom fakultetu tog sveučilišta izabran je 1963. za docenta, 1966. za izvanrednog profesora i 1971. za redovitog profesora. Školske godine 1970./71. bio je na jednogodišnjem znanstvenom usavršavanju u Edmontonu u Kanadi. Tijekom rada u Edmontonu izradio je program u Fortranu za neke svoje metode analize višekratnih zgrada, a taj je program i u knjižnici Američkog instituta za beton. Obavio je istraživanja mehaničkog ponašanja profiliranih zidova iz prefabriciranih panoa u Danskom institutu za građevinarstvo, što je objavljeno u posebnoj ediciji tog instituta.

Akademik Rosman bio je aktivan član Savezne stručne komisije za izradu Pravilnika o tehničkim normativima za građenje u seizmičkim područjima. Kao član radne skupine za betonske i zidane zgrade Mješovitog komiteta Društva američkih građevinskih inženjera i Međunarodnog udruženja za mostogradnju i visokogradnju dao je doprinos međunarodnoj monografiji o konstruktivnom proračunu i oblikovanju visokih betonskih i zidanih zgrada u izdanju ASCE-a, New York 1978.

Znanstveni radovi R. Rosmana u svjetskom su mjerilu velika dostignuća. Zemlje širom svijeta, uključivši i one daleke, npr. SAD, Kinu i Japan, primjenjuju znanstvene radove R. Rosmana u inženjerskim uredima i u nastavi, a služe im i kao baza za daljnje studije i razrade u znanstvenim institucijama. Uneseni su i referiraju se u mnogim priručnicima, časopisima i drugim edicijama. Osnovna je značajka njegova pristupa da inženjerske zadaće rješava cjelovito, a rezultate formulira na lako razumljiv i primjenljiv način. U ranijoj se literaturi pojedini konstruktivni sustavi obrađuju uglavnom po dijelovima, npr., statika, izvijanje, vibracije i sl. R. Rosman obrađuje ujedno i statiku s kinematikom i stabilnost ravnoteže i dinamičke karakteristike i odziv na utjecaj masenih sila, pružajući projektantu konstrukcije podatke i pomagala za sve faze obrade.

Akademik Rosman objavio je osam knjiga, od kojih šest kod njemačkih izdavača, dvije monografije u knjigama više autora i 217 znanstvenih radova koji su objavljeni u domaćim i brojnim stručnim časopisima u Europi i SAD-u te 99 radova u zbornicima radova s konferencija. Održao je brojna predavanja kao pozvani gost na nizu sveučilišta u Europi i Sjevernoj

Americi. Bio je član brojnih stručnih inženjerskih udruga te Američkog instituta za beton, a dobitnik je i mnogih stručnih i društvenih nagrada i priznanja.

Za člana suradnika Akademije izabran je 1988., za izvanrednog člana 1990., a za redovitog člana HAZU 1992. godine. Vrlo redovito sudjelovao je u radu Razreda za matematičke, fizičke i kemijske znanosti HAZU i bio dugogodišnji član Odbora za nagrade Akademije. Republičku nagradu za životno djelo dobio je 1993. godine, a 2005. ga je Kembrički međunarodni centar (*International Centre Cambridge*) u Engleskoj proglasio „vodećim znanstvenikom u svijetu“ (*leading scientist of the world*, Cambridge 2005.). Slično je priznanje dobio i u našem časopisu *Ceste i mostovi* 2004. godine kao vrhunski znanstvenik i nenadmašiv predavač.

Nedostajat će nam taj tih i miran, ali izvanredno radin i uspješan znanstvenik koji je toliko mnogo postigao u svom životu i radu. Smrću akademika Rike Rosmana izgubili smo istaknutoga i svjetski poznatog znanstvenika, stručnjaka i vrlo cijenjenog sveučilišnog profesora.

